

Izhaja

vsak četrtek (po potrebi tudi večkrat) z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošiljajo uredništvu lista »Mir«, Velikovec, Koroško.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankirani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasilno koroških Slovencev.

Velja

za celo leto . . . . . K 20—
» pol leta . . . . . » 11—
» četrt » . . . . . » 6—
» 1 mesec . . . . . » 2—

za inozemstvo primeroma več.
Naročnina se plačuje vnaprej.

Za oglašila se plačuje po 40 v, med besedilom po 80 v za 1 cm² vsakokrat, minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 60 v, za parte, zahvale in izjave po 80 v za 1 cm². — Za male oglase se plačuje po 20 v za besedo; debelo tiskano 40 v vsakokrat; minimum 4 K.

Za izvestilo pri upravništvu 2 K posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov: Upravištvu lista »Mir«, Prevalje, Koroško.

Leto XXXIX.

Prevalje, 12. marca 1920.

Št. 11

Čenjenim naročnikom!

Cene papirja so se izredno zvišale in smo po zgledu drugih časnikov prisiljeni prositi, da se naročnina za naš list plačuje vsaj četrt leta naprej. V sedanjih izrednih razmerah moramo »Mir« ustaviti vsakemu, kdor do konca marca ni vplačal najmanj 10 K za tekoče leto.

Upravištvu »Mira«.

A. Urbanc: Denar.

Pliberk, 7. marca 1920.

Ni stvari na svetu, katera bi ljudi bolj vznemirjala, nego ravno denar; žalibog pa tudi ni stvari, o kateri bi imeli tako malo pojma, oziroma nobenega pojma, nego o denarju.

Zaradi tega, čenjeni čitatelji, prečitajte potrpežljivo naslednje vrstice in ne ustrašite se suhoparnih števil!

Denar pred vojsko.

Podlaga denarja pred vojsko je bilo srebro in zlato; to se pravi: za naše krone smo kupili toliko tujega denarja, kolikor je imela naša krona srebra, oziroma 10- ali 20-kronski zlati denar zlata v sebi.

Plačevali smo na pr.

za 100 nemških mark 117 avstro-ogrskih kron.

Nemška marka je bila torej malo več vredna — ali to le zaradi tega, ker je imela nekaj več srebra v sebi nego naša stara avstro-ogrška krona. Bolj po domače povedano: Za velikega nemškega osla, ki tehtal 400 kil, bi morali dati stari Avstrijci 2 mala, ki bi tehtala vsak po 200 kil. (Primeri ima v toliko tudi praktičen pomen, ker so bili Nemci v »reichu« faktično večji osli v svetovni vojni, kar se tiče vsaj diplomatičnega vedenja vojske.) To staro resnico pozna vsak — in ravno tako je pri denarju. Če bi bila avstro-

ogrška banka napravila večje krone, ki bi bile imele več srebra ali zlata v sebi, bi pač bilo narobe — v tem slučaju bi morali Nemci več dati za staro avstro-ogrsko krono.

Za 100 franc. frankov 95 avstro-ogrskih kron.

» 100 švic. » 95 » » »

» 100 laških lir » 95 » » »

Francija, Švica in Italija so imeli isti denar — samo ime je bilo drugo. Da smo dajali mi za ta denar 5 kron manj pri 100 kronah, pove, da je imel ta denar malo manj srebra v sebi nego naš stari avstro-ogrski denar.

Za 1 dolar smo plačevali pred vojsko 4.94 avstro-ogrskih kron. Dolar je imel torej 4.94 (skoraj 5) krat toliko srebra v sebi nego naša krona.

Za 1 angleški šterling smo dajali 24.02 avstro-ogrskih kron.

Toda rekli boste: papirnat denar pred vojsko ni imel nobenega srebra ali zlata v sebi. Imate prav. Za papirnat denar pred vojsko pa smo dobili, če smo zahtevali, srebro ali zlato. Poglejte na star avstro-ogrski bankovec in tam lahko čitate sledeče: Avstro-ogrška banka plača za ta bankovec pri svojih glavnih zavodih na Dunaju in Budimpešti takoj na zahtevo 10 kron (ali 20, 50, 100, 1000) v kovanem denarju po zakonu, to se pravi v srebru ali zlato.

Srebrni in zlati denar je bil težko nositi, zaradi tega so se napravili bankovci, srebro in zlato je pa bilo v kletih avstro-ogrške banke shranjeno. Nobenemu ni padlo v glavo, zahtevati za bankovec srebro ali zlato, ker je vsak vedel, da njegov papirnat denar krije srebro in zlato, ki je pri avstro-ogrski banki shranjeno.

Tako je bilo z denarjem pred vojsko.

Denar med vojsko in po vojski.

Ko je izbruhnila vojska, je nastala na denarnem polju velika izprememba — lahko rečemo, naravnost revolucija, katere žalibog nismo zapazili, oziroma nismo smeli opaziti, drugače bi bili avstrijski izdajalci. Avstro-ogrška banka je

namreč razveljavila »bančne akte«, v katerih stoji, da se dobi za bankovec srebro ali zlato. S tem je izgubil naš denar svojo kovano podlago — visel je v pravem pomenu besede v zraku.

Avstrijska vlada je rabila srebro in zlato sama, da si je mogla nakupiti v tujini vojnega materiala.

To je prvi škandal stare Avstrije, to se pravi Nemcev, ki so hoteli voditi Avstrijo k slavni zmagi — pripeljali so jo pa na navadno gnojišče — razpadla je. . . . Ali ne samo to, da je vzela Avstro-Ogrska našem denarju kovano podlago — ne — ona je začela celo tiskati denar naprej, kakor se v tiskarni tiskajo časopisi in knjige. Pred vojsko smo imeli približno 2 milijardi papirnatega denarja — ko je Avstro-Ogrska razpadla, smo ga imeli 60 milijard. To je drugi škandal.

Tudi druge države so morale povišati množino papirnatega denarja, ali vendar ne tako ogromno. »Neues Wiener Journal« z dne 29. januarja 1920 piše pod naslovom »Žalosten rekord« sledeče:

Avstrija je povišala število papirnatega denarja za . . . 3600%, Francija za . . . 375%, Nemčija za . . . 675%, Anglija za . . . 244%, Italija za . . . 435%, Amerika za . . . 171%.

Zadnja je bila še najbolj poštena in ni čuda, da je danes dolar najboljši denar.

Kdo regulira zdaj vrednost našega denarja?

To je zdaj važno vprašanje, če hočemo razumeti denarno vprašanje. Ko se je dobilo za bankovec srebra ali zlata, je reguliralo vrednost denarja skoraj (pravim skoraj, ker bi moral naštetiti tudi druge faktorje, ki so pa minimalno vplivali na vrednost denarja) samo dejstvo, koliko se dobi srebra ali zlata za dotični bankovec. In to, koliko je bilo vredno isto — stalo je to v bančnih aktih. Ko so bili ti razveljavljeni, so stopili drugi faktorji v ospredje, ki so določali ceno našem denarju.

Podlistek.

Tine in Barigeljc.

(Dalje.)

Res, tam po cesti prihajal je sključen mož, opiral se je na palico. Ves utrujen je prišel pred nebeška vrata, ponižno pozdravil in prosil za sprejem v nebeški raj.

»Odkod pa ti?« vpraša sv. Peter, »zdi se mi, da si iz pasa B, ker si tako sestradan.«

»Da, da, ljubi Peter, pridem naravnost iz Celovcu. Po poklicu sem bil šribar pri sodniji. Dobro se mi je godilo, posebno, ko so bili še mirni časi. Ker sem po rodu Slovenec, prišli so kmetje ob četrtkih k meni — rekli smo, da je bil ta dan »der windische Landtag«, ker je okoli lintverna govorilo vse slovensko — in mi prinašali različne sodnijske nemške dopise, katere sem jim moral tolmačiti v slovensčino. Zato so mi pa plačevali pri Tiger- in Brunwirtu golaža in piva, kolikor sem hotel. Da, dobri so bili ti slovenski kmetje iz Rožne in Podjunske doline.

A prišli so drugi časi. Ta Lakner, Šumi, Lemiš in drugi škrici hnjskali so po razsulu Avstrije tako dolgo proti Jugoslaviji, da so ti nazadnje vdrli v Celovec. Meni je bilo ljubo, še lintvern je prijazno z repom zmigal, ko je videl Srbe pred seboj. Živeli smo tedaj dobro, saj Jugoslavija dala nam je vsega dosti. Tisti hujskači pa so izginili kakor kafr iz Celovca.

A prišli so strašni dnevi, ko so odšli Jugoslavlani. Še lintvern je pretakal solze in slovenski kmet Blagoca — to je namreč Herkules — je gledal žalostno za njimi ter bi najrajši udaril s

svojim kijem po tistih kričočih, ki so se zopet začeli šopiriti po Celovcu.

Za nas uboge ljudi začeli so se žalostni časi. Jesti ni bilo nič, četrt kile moke za ves teden, masti pa za orehovo luščino. Živila gledal sem samo v izložbah, kupiti si jih nisem mogel, obleke tudi ni bilo, hodil sem cotav kakor deseti brat, najrajši sem še šel pred kako gostilno, kjer so se shajali tihotapci in verižniki, in vlekel v se različne duhove iz kuhinje, če me je že preveč šravfalo po žolodcu. Lakner in drugi kričači pa so se mastili s svinjskimi kračami, katere jim je pošiljal Šumi, da so ga branili v »Freie Stimmen«, če je že preveč kosmato rekviriral živino in polnil svoje žepce.

Nazadnje sem že čisto oslabil, imel sem še 20 K v žepu — dobili smo zopet enkrat draginjske doklade — s tem denarjem sem se vtihotapil v Jugoslavijo, z namenom, da bi se tam še enkrat do sitega najedel. Slišal sem, da je v Hofmanovi gostilni koj za demarkacijsko črto »Knödelball«, kjer so dajali vedno take cmoke, da bi jih lahko s šajtergami vozil na mizo in »rostbratne«, da so viseli čez krožnik, vse to za eno krono! Ponižno sem se vsedel za mizo. Ko na vprašanje natakariče povem svojega žolodca bolečine, zahtevala je, naj pokažem, koliko denarja imam — bržkone je moja zunanost napravila na njo najboljši vtis. Ko privlečem s tresočo roko svoj bankovec, 20 kron nemško-avstrijske veljave, se je glasno nasmejala, češ, ta denar nima tukaj nobene veljave, zato še neslanega kropa ne dobim, primesti bi moral petkrat toliko, če bi hotel dobiti en cmok. Z žalostnim srcem splazil sem se iz bogate Jugoslavije, žolodcu pa sem rekel: mit dem zurück, dass dos is nix. V mrzli sobi — drva

smo kupovali že na kile — vlegel sem se in želel, da bi me rešil smrtni angelj, kar se je tudi zgodilo. Tako sem stradal med Nemci, kjer pravijo, da se cedi mleko in strd, zato pa rečem, kdor ne voli v pasu A in B za Jugoslavijo, temu se bo godilo kakor meni.«

Sv. Peter je bil očitno ginjen, tudi meni je pritekla solza, debela kakor repa.

Rekel je ubogemu šribarju: »Le idi v nebesa, saj si dosti trpel med Nemci.«

In pristopil je angelj, prijel šribarja za pazduho in ga peljal v svetli raj.

Tomaz, ki je vse to poslušal, prišel je k sv. Petru, sklenil s solznimi očmi roke, pokleknil in rekel:

»Oj, ljubi sv. Peter, odpusti mi moje grehe, kar sem zabavljal čez Jugoslavijo, zdaj sem slišal, kako izgleda v tistem raj, ki ga nam obe-tajo Nemci — rad grem nazaj in bom vsakega svaril, da ne bo takšen kozel, da bi silil v svojo nesrečo.«

In Tomaz je letel po cesti nazaj v Rožno dolino spreobračat druge neverne Tomaže.

»Barigeljček, kofe se ti bo čisto shladil«, šepne mi nekdo na uho; naenkrat se zbudim in vidim pred seboj svojo precartano Franco.

Skoro sem bil hud na njo, da me je zbudila iz tako lepih sanj.

Sedaj pa končam, moram še pogruntati nekaj novih paragrafov, prihodnjič Ti pa več pišem, kakšno vrednost ima nemški denar pri nas in kako se godi tihotapcem.

Do tega časa pa Ti pomolim skoz Dravsko dolino svojo desno roko in ostanem do mrzlega groba

Tvoj zvesti

Barigeljc.

V prvi vrsti: Gospodarska moč države, so li v dotični državi urejene razmere ali ne, bo li država zmagala ter dobila vojno odškodnino, ali bo premagana ter nosila vojna bremena, ali rabi veliko blaga iz tujine ali ne. Če rabi veliko blaga, mora veliko svojega denarja izdati, s tem denarjem se potem trguje na borzah in ker ga je veliko — pade zaradi tega kurz denarja dotične države. Po domače povedano: Če prinesejo kmetice veliko jajc na trg, bodo malo bolj po ceni — če jih malo prinesejo, bodo drage.

Najvažnejši moment, kateri vpliva na kurz denarja, je: ali je v državi draginja ali ne, kar hočem malo obširneje razložiti.

Za tujca ima na pr. naš denar, ki nima kovane podlage, samo tako veliko vrednost, kolikor blaga dobi za naš denar v naši državi. Tega nikdar ne smemo pozabiti.

Predstavljamo si moža na borzi v Curihu; ta mož si je kupil en jugoslovanski tisočak, katerega nosi v žepu na desni strani in en nemško-avstrijski tisočak, katerega ima v žepu na levi strani. Ta dva tisočaka imata za tega moža v Curihu le tako vrednost, kolikor dobi za nju blaga. Mož se pripelje v Jugoslavijo — recimo v idilichen Pliberk, ker mu Libič posebno ugaja; za svoj jugoslovanski tisočak bo mesec dni prav dobro živel in vsak teden si lahko privoščil poleg tega še par butelj, da pride vsaj do spoznanja, da imamo tudi pri nas nevarno kapljico. Par finih pristno jugoslovanskih cigar mu pa priskrbi pliberška trafikarja — in mož iz Curiha bo zadovoljen. Naveličal bi se pa kljub temu in odrinil bi jo naravnost čez Libič v Celovec s svojim nemško-avstrijskim tisočakom v žepu.

Podaj se v „Hotel Kaiser von Österreich“ — pardon — danes „Hotel Republik Deutschösterreich“. Zakriči: „Garçon, je veux diner, q'avez-vous à manger?“ „Natakar, hočem obedovati, kaj imate jesti?“ Ubogi natakar, ki je še od nedavne jugoslovanske invazije v Celovec malo nervozen, se ustraši in nehote poreče: „Nema toga“. Misli si namreč v svojem strahu, da je ta mož kak „jungslouwänischör Eindringling“. Nekaj repice, fižola, zelja vsekakor dobi k obedu in poleg tega še malo slabega vina. Plača 3 do 4 krat toliko kakor v Pliberku, o cigarah sploh ni govora. S tisočakom izhaja v Celovcu kvečjemu za teden dni.

Kaj si bo ta mož mislil?!

Vrne se v Curih na borzo ter premišljuje: za jugoslovanski tisočak sem v Pliberku mesec dni fino živel. Za nemško-avstrijski tisočak sem teden dni v Celovcu pošteno gladoval.

Njegov trden sklep je: Če spet kupim jugoslovanski in nemško-avstrijski tisočak, dam za jugoslovanski 2- do 3krat več.

In zdaj boste, cenjeni čitatelji razumeli, kaj se pravi:

Curih, 2. marca 1920: Dunaj, 2:40
Zagreb, 4:50

to se pravi: na curiški borzi se je dobilo dne 2. marca 1920

za 100 nem.-avstr. kron 2 švic. frk. in 40 cents.

za 100 jugoslov. kron 4 švic. frk. in 50 cents.

Za jugoslovanski denar torej skoraj dvakrat toliko kot za nemško-avstrijski denar.

Omenil sem že, koliko smo dobili pred vojsko za naš denar. Naj še enkrat to napišem.

Pred vojsko: 100 a.-o. kron 95 švic. frankov,
2. marca 1920: 100 n.-a. „ 2:40 „ „
2. „ 1920: 100 j.-sl. „ 4:50 „ „

Te suhoparne številke vam razodenejo, kako daleč nas je Avstrija spravila, uničila je naš, prej težko zasluženi denar. Primerjajmo te tri številke: 95 : 2:40 : 4:50 — in veseliti se moramo.

Dokler smo bili z Avstrijo zvezani, smo tičali z njo v gospodarskem gnoju! Kakor hitro smo se osvobodili ter dali svoj denar žigosati, pozneje markirati in zdaj na vse zadnje smo ga zamenjali za lepi jugoslovanski denar, je naš denar proti nemško-avstrijskemu pridobil na vrednosti, to se pravi kurz našega denarja je rasel.

Dunajska borza je plačevala za 100 jugoslovanskih kron:

v oktobru 1919 130—140 nem.-avstr. kron

16. dec. 1919 180 „ „ „

9. jan. 1920 192 „ „ „

13. „ 1920 198 „ „ „

23. „ 1920 260 „ „ „

V zadnjem času je naš denar malo padel, ker je bilo preveč kolkov na tisočakah fabriciranih; kakor hitro bo izmenjava končana in se bo naš novi denar pokazal na tujih borzah, se bo gotovo zopet dvignil.

Ne pozabimo sledečega: Ko je Avstrija razpadla, smo imeli eden in isti denar; danes, ko smo svobodni, je naš denar dvakrat toliko vreden kot nemško-avstrijski. To dejstvo nam pove, kako

hlapci smo prej bili: mi smo delali, Nemci pa so lenarili. Ne smemo se torej čuditi, če bi nas gospodje v Celovcu tako radi imeli pod svojo komando! Če hočejo ob nedeljah plesati, naj med tednom delajo. Oni pa hočejo kar vedno plesati, mi Slovenci pa naj delamo vse svoje življenje!

Toda gremo dalje k številkam, ki so tako zanimive!

Dne 29. jan. 1920 n. pr. je plačevala:

	Nemška Avstrija	Jugoslavija
za 100 mark	430 K	200 K
„ 100 franc. frankov	2200 „	935 „
„ 100 švic. frankov	4600 „	1956 „
„ 100 ital. lir	1850 „	700 „
„ 1 amer. dolar	280 „	117 „
„ 1 angl. šterling	970 „	420 „

Ni čuda, da nas v Celovcu tako čislajo, da bi mi za nje plačevali. Te suhe številke več povedo, kakor vaše traparije, pisane v celovških časnikih in brošuricah kakor na pr. „Kärntens Schicksalsstunde“. Dosti ste farbali naše pošteno ljudstvo, danes vam pa te številke glavo mešajo. Toda, Nemci, vzemite „Börsenbericht“ malo pozneje v roke — recimo v maju, juniju — boste videli, kako vaše številke vedno rastejo — naše pa postanejo vedno manjše!

Na dan glasovanja bodo te številke govorile in ne vaše neslane hecarije!

Toda, ne vznemirjajmo se!

Prav zanimivo je, da je kurz denarja vseh držav, nastalih na ozemlju Avstro-Ogrske, višji nego kurz denarja Nemške Avstrije in Madžarske, kateri deželi ste izžemali gospodarsko slovanske narode.

Evo dokaza:

Curih, 2. marca 1920:

Dunaj 2:40
Budimpešta 2:20 (madžarski denar)
Zagreb 4:50
Krakov 2:60 (poljski denar)
Praga 6:30 (češki denar).

Zagreb, Krakov, Praga — tri nove, osvobojene slovanske, gospodarsko močne države! In vi Nemci s praznimi želodci jih zavirate, kaj ne?

Češki denar je na prvem mestu, na drugem pa že jugoslovanski!

(Konec sledi.)

Iz republike Avstrije.

Nemška pravica. „Villacher Zeitung“ z dne 26. februarja poroča sledeči meni osebno znani dogodek: Za časa preobrata v jeseni leta 1918. je posekal delavec Šimen Koren iz Malošč pri Beljaku v obširnih gozdovih veleposestnika Wittgensteina 5 (pet) smrek v vrednosti 280 K. Wittgenstein je tudi posestnik bamberškega, bekštanskega in številnih drugih gradov. Ker je začela sodnija Korena preganjati, je ta utekel k Jugoslovancem in je igral v Jugoslaviji ulogo narodnega begunca in jugoslovanskega vojaka. Na večer dne 26. oktobra pa ukrade v Ločah Srbom dva konja v vrednosti 35.000 K in njiju srečno spravi proko bližnje demarkacijske črte v Nemško Avstrijo. Upal je, da mu bode zdaj socialistična avstrijska republika dala odvezo za pred letom posekanih pet dreves, posebno ker jih je nemški grof itak dobil nazaj. Dne 24. februarja se je vršila pred beljaško sodnijo razprava proti Korenu radi obeh deliktov: radi tatvine konj in tatvine smrek. Koren je obojno dejanje priznal. In kako se je glasila razsodba? Zaradi tatvine konj je bil Koren oproščen, zaradi 5 smrek, posekanih nemškemu grofu, pa je dobil 6 mesecev zopora! Na vsak način posebne vrste pravica socialistične republike. Cel „Villacher Zeitung“ ima pred tem poročilom napis: Oproščen konjski tat.

Dnevne vesti.

Umor pri Lipici. Dognalo se je, da so bili udeleženi uboja orožnika Pečnika v Vogrčah Klade Franc, 1883 v Rudi rojen in tja pristojen, Rader Ignacij, 1893 in brat Josip, 1901, rojena iz Bistrice, Kosmač Josip iz Pliberka, Vogel Janez iz Vojstrice in eden neznan. Vsi ti so člani pliberške heimwehkrpanije.

25 letnico svojega delovanja v knjigovoznici Družbe sv. Mohorja je praznoval te dni gosp. Leopold Gorjanc. Želimo „Poldetu“, da še mnogo let dela v prid naroda pri Mohorjevi družbi!

Plaz zasul cesto. Po noči na 9. marca je plaz skalovja zasul cesto med Aninim mostom in Grabštanjem pri km 19:5. Vsled tega bo vožnja po tej cesti približno 8 dni nemogoča.

Specialist dr. Benjamin Ipavc, osem let asistent in operater ljubljanske in dunajske univerzitetne klinike za ženske bolezni in porodništvo, ordinira v Mariboru, Gosposka ulica št. 46.

Ljubitelje lova na velikega petelina vabi Slov. lovsko društvo v Libeličah. Pojasnila dobé pri šolskih vodstvih Libeliče, p. Dravograd in Suha p. Labud. Cene zmerne.

Dopisi.

Velikovški okraj.

v **Grabštajn.** (Smrt.) Nemila smrt nam je pobrala enega izmed najboljših mladih delavcev našega kraja za našo mlado državo. V nedeljo 29. svečana zjutraj je odšel po kratki bolezni v večnost g. Anton Smolak, tukajšnji poštar in organist v cvetni mladosti 20 tih let. Velika udeležba pri njegovem pogrebu je pričala, kako spoštovan in priljubljen je bil, dasi je bilo njegovo delo tiho, brez zunanje hrupa. Pogreba so se udeležili gg. častniki tržaškega pešpolja, dr. Hrušak, učiteljstvo, njegovi stanovski tovariši in veliko ljudstva. Na grobu je povedal č. g. žpk. Bayer, v čem se je umrl posebnost odlikoval: zvest je bil vedno Bogu, zvest domovini, vestno izpolnjeval svoje stanovske dolžnosti in ljubil svoje ljudstvo. Bil je domačin, sin priproste, uboge matere. Obiskoval je samo tukajšnjo ljudsko šolo, z lastno marljivostjo pa se je naučil orgljanja, napravil izpit o meščanski šoli, lansko poletje pa z odliko poštarski tečaj v Ljubljani in bil potem nastavljen kot vodja poštnega urada tukaj. Priboril si je z marljivim samoukom res lepo službo. Ko bi bil imel uživati on in njegova mati sad žrtev in truda, je legel v grob. Domači moški zbor, pomnožen s pevci-vojaki tržaškega pešpolka, mu je pod vodstvom njegovega prednika-organista gosp. Jožefa Dobernika, zapel pred stanovanjem, pred pošto in na grobu lepe žalostinke. Dragi Tone! Prepričani smo, da si našel pri Bogu, kateremu si služil kot ministrant, cerkovnik in organist, za svoje delo najlepše plačilo.

v **Libeliče.** Sedaj, ko nas hočejo neki hujskači zopet spraviti v nemški jarem, vstajajo spomini na trpljenje našega ljudstva v vojskinem času. Oproščen ni bil nihče, ker tako je učil takratni občinski pisar Mertl: „Mi moramo ljudi tja spravljati, pa ne domov.“ In tako so posebno gorski posestniki, 50 let stari možje, med temi oče osmero otrok, umirali na fronti. Cela vrsta hiš je brez gospodarjev. Posebno nam gre k srcu usoda bivšega štifnika. Mož je kot edini Slovenec med Nemci in Mažari ruske ujetnike stražil. Vse, kar so njegovi tovariši zakrivali, so zvalili na njega. Ni znal nemško, zatorej se ni znal zagovarjati. Moral je pogostoma za druge kazni pretrpeti. Od žalosti je v tujini umrl. Zatorej pa Slovenec ne spada med Nemce in Mažare, ampak k svojim, k Jugoslovancem, kjer bode takšno trpljenje, kakor je bilo rajnega štifnika, nemogoče.

v **Škocijan.** Kolikor so nam dozdej znana poročila, je v vojski, deloma na fronti, deloma v zaledju po bolnišnicah umrlo 45 mož in mladeničev. Nekaj se jih še ni vrnilo iz ruskega in laškega ujetništva; hrepeneče pričakujejo stariši in domači svidenje svojih dragih. Dal Bog, da bi se ne varali, in se dragi kmalu vrnilo v prijazni Škocijan.

Boroveljski okraj.

v **Borovlje.** (Šolstvo.) V Borovljah imamo 5 razredno deško in 5 razredno dekliško ljudsko šolo. Število učencev deške ljudske šole je: I. razr. 41, II. razr. 47, III. razr. 45, IV. razr. 53, V. razr. 50 učencev. Na dekliški ljudski šoli je v I. razr. 55, v II. razr. 52, v III. razr. 51, v IV. razr. 48, v V. razr. 32 učenk. Imamo tudi 3 razredno deško in 3 razredno dekliško meščansko šolo. Na deški meščanski šoli je v I. razr. 44, v II. razr. 35, v III. razr. 20 učencev, na dekliški pa je v I. razr. 40, v II. razr. 28, v III. razr. 21 učenk. Strokovno puškarsko šolo obiskuje 22 učencev. Učiteljstvo na ljudski šoli: gosp. Mahkota Karel, nadučitelj; gg. Pavletič, Napokoj, Flajs, Lovrenčič, Horn. Gosposki učiteljice: Anica Pintar, Dorica Pegam, Ana Črnagojeva, Joža Svigeljeva, Križeva, Medičeva, Žerjavova. Učiteljstvo meščanske šole: prof. dr. Fr. Mišič, ravnatelj; gg. Gaspari, Kovač, Šušteršič, Prijatelj, gosposki: Slavica Kramer, Potisk, Miklavič; katehet Kristo Košir. Ravnatelj strokovne šole je major dr. Jeločnik, za učitelje so pa domači puškariji, tako: Užnik, Mišič, Gusti Smolej. Slovenščino poučuje vodja ljudske šole g. Mahkota.

v **Glinje.** (Poskusno glasovanje.) Krajevni narodni svet v Glinjah je izvedel poskusno glasovanje na način, da se je vsak posamezen lastnoročno podpisal, kam bode glasoval. Podpisovanje se je vršilo čisto prosto. Nikogar se ni sililo ali nagovarjalo, ker bi s tem podpisovanje postalo brezpomembno. Tako se pa vsaj poznamo, in se ne more zgoditi, da bi koga krivo sodili in

ga imeli za nasprotnika države SHS; na drugi strani je pa dana možnost, da se lahko zabrani, da ne bodo nekateri po nevednem deležni ugodnosti Jugoslavije; zakaj dobrote Nemške Avstrije se lahko uživajo tudi v Jugoslaviji, ako je komu za nje. Dalje je pa popisovanje tudi potrebno, da pokažemo nasprotnikom, ki vedno kričijo v svojih listih in letakih, da za Jugoslavijo ni nobeden razun fajmoštra in mežnarja; toliko nas je, in ne več in ne manj, pišite pa Vi kar hočete, kar pišite je laž. Z izidom smo lahko zadovoljni, ker se mora računati s tem, da smo v neposredni bližini Borovelj, katere so bile od nekdanj središče ponemčevanja v Rožu. Tiste pa, ki niso glasovali ne za nas in ne za Avstrijo, štejemo vse k nasprotnikom, zakaj, kdor nima toliko korajžje, da bi očitno pokazal kar je, ni vreden, da ga štejemo za svojega. — To je tista občina, kjer je učitelj Mack naštel okrog 1000 Nemcev in le nekaj 100 Slovencev.

b Dolinčice pri Rožku. (Pogreb.) Smrt jemlje najboljše! Ugledno Rutarjevo družino je zadel v soboto 28. februarja hud udarec. Smrt ji je vzela skrbljivo mater. Vznemirljivi dogodki onih mesecev, ko je po našem Rožu divjalo nemško vojaštvo, so ji zrahljali zdravje, saj je bil njen sin interniran, njen mož, župan Rutar pa je moral bežati pred podivjanimi nemškimi tolpami čez Karavanke. Kljub rahlemu zdravju je s svojimi skrbno vzgojenimi otroci kakor mravlja skrbela za Rutarjev dom. Tako je daleč naokoli zaslovela po svoji skrbljivosti, delavnosti in krščanskemu pogumu. Pogreb rajne Rutarce je pokazal, da uživa Rutarjeva družina povsod splošno spoštovanje. Iz celega Roža so v pondeljek 1. marca trumoma prihajali ljudje k pogrebu, da takega pogreba ljudje še ne pomnijo. Na domu sta blagoslovila krsto njen duhovni sin, Jožef Dobernik, prefekt v Kranju, kateremu je bila rajna skrbljiva duhovna mati, ter župnik Ogris iz Loč. Petero duhovnikov je spremljalo rajno na zadnji poti. Šentjakovski pevci so na domu in ob odprtem grobu zapeli ganljivi nagrobni. Nato se je od svoje duhovne matere poslovil na grobu njen duhovni sin Jožef Dobernik in domači gospod župnik in dekan Hüttner. S težko prizadeto Rutarjevo družino žalujemo vsi, ki smo rajno poznali. Blagoslov dobre matere ne uživa samo njena družina, njen blagoslov sega po celi vasi, po celi fari. „Dajte mi dobrih krščanskih mater“ je rekel papež Leo XIII., „in ž njimi bom spreobrnil ves svet.“ Nebeški tolažnik tolaži težko prizadeto Rutarjevo družino!

b Golšovo. (Pogreb.) Dne 4. t. m. smo pokopali narodnega moža in trdnega Jugoslavana, Karla Šerčiča pd. Zeca. Kako je bil spoštovan, je pokazala udeležba pri pogrebu. Domači gospod župnik Zakelšek je imel ganljiv nagrobni govor in orisal njegovo življenje. Stal je kot steber, ni ga omajal noben vihar in da rajni ni umrl, marveč le spi, da se spočije od svojega truda, da bo enkrat zopet vstal in bo živel, kakor je pričalo njegovo življenje. Rajni Zec se ni sramoval svojega materinega jezika in pokazati svojega prepričanja in je zmiraj zagovarjal Jugoslovane. Domači pevci so mu zapeli na zapuščenem domu žalostinko: „Oj kak grenek tužen“ in na grobu „Nad zvezdami“. N. p. v. m.!

b Bače. (Bogata Avstrija.) Razmere v Nemški Avstriji so vsak dan slabše. Dolgo so zakrivali svojo bedo in lakoto, katera je v Nemški Avstriji, toda sedaj pa ne gre več. Prišel je delavec, pristojen v naše kraje, raztrgan in razcapan iz Nemške Avstrije. Prosil je, da se sprejme kje v Jugoslaviji v službo. Na vprašanje, kaj da je, je prav upuano rekel: „Bil sem v bivši Avstriji stotnik, sedaj pa sem bil zaposlen kot navaden delavec na državnem kolodvoru v Beljaku. Vidite, to je moj kruh, s katerim moram izhajati cel mesec v Nemški Avstriji.“ Pokazal je pol hlebca kruha, katerega je prav lahko obračal po žepu. O blažena, pa še zmeraj od naših nemčurjev tako ljubljena Avstrija!

Gospodarstvo.

Sadjarji pozor!

Sadjarški shodi. Tekom tega meseca bo priredil sadjarški nadzornik M. Humek v Rožu na Koroškem več sadjarških shodov s predavanji in praktičnim razkazovanjem in sicer v sledečem redu: 14. marca takoj po jutranji službi božji v Svečah, ob 1. uri popoldne pa v Borovljah; 19. marca ob 2. uri popoldne v Kotmari vasi; 20. marca ob 8. uri dopoldne v Bilčovsu; 21. marca po jutranji službi božji v Škofičah, ob 2. uri popoldne pa v Hodišah. — Povsod se bo shod vršil v ljudski šoli.

Centralna uprava za trgovski promet z inozemstvom v Beogradu, podružnica v Ljubljani,

naznanja: Uradne ure pri centralni upravi, podružnici v Ljubljani, so od 5. marca naprej za stranke od 11. do 14. ure.

Gospodarsko zborovanje v Dobrlivasi.

Dne 29. februarja 1920 se je vršilo v Bruggerjevi gostilni v Dobrlivasi veliko zborovanje kmetov, zbranih iz cele Podjune. Ker je načelnik dobrolske kmetijske podružnice g. Kranjc - Zilan odstopil, je bilo treba izvoliti novega načelnika. Izvoljen je bil M. Greif, kmet v Bukovju, namestnik Jos. Plavec-Sekol. Na povabilo g. župnika Poljanca so prišli vsi načelniki in odborniki kmetijskih podružnic iz okrajev Dobrlavas in Železna Kapla in se je ustanovila okrajna zveza vseh kmetijskih podružnic (in sicer za Dobrlavas in Železno Kaplo skupno). Za načelnika te zveze je bil izvoljen g. župnik Poljanec.

Potem so se najboljši zaupniki in najuglednejši posestniki iz vseh interesiranih občin zelo temeljito pogovarjali, kako bi bilo najboljše urediti res zamotane razmere v planinski zadrugi Luže nad Globasnico. Debata je bila deloma prav razburljiva in napeta. Globaščani so zahtevali vodilno mesto in ulogo za se kot najbližji. Dobrolci pa so trdili, da vajeji ne dajo iz rok, češ, da so oni ustanovniki in začetniki zadruge.

Na posredovalni predlog g. župnika Poljanca so uredili, upajmo, da najboljše tako: Vsaka izmed petih zainteresiranih občin, to so: Dobrlavas, Škocijan, Globasnica, Rikarjavas in Žitaravas ima sorazmerno v odboru zadruge svoje število mož, ki zastopajo priglase.

Izvoljeni so bili:
Načelstvo: Martin Greif, kmet v Bukovju, za občino Dobrlavas.
Podnačelnik: Janez Cirgoj, kmet v Globasnici, za občino Globasnica.
Za Dobrlavas: Mihael Trad-Ripej, Jožef Plavec-Sekol, Tomaž Iglove-Kokic.
Za Škocijan: Jurij Kačnik-Erjavc, Miha Kačnik-Joger.
Za Rikarjovas: Lovrenc Sturm, kmet v Mokrijah.
Za Žitarovas: Simon Skrutl, gerent v Žitarivasi.
Za Globasnico: Peter Huter, in Janez Jekl v Podjuni.

Imenovani možje, ki morajo biti seveda udje zadruge, so bili predlagani okrajnemu glavarstvu v potrditev.

Planinska zadruga „Luže“ je za živinorejo v Podjuni velikega pomena. Možje, ki so vstopili sedaj v vodstvo, so popolnoma novinci. Šel je Koberer, prejšnji načelnik, odstopil je Krajnc, ki ima do odločitve in ukrepa okr. glavarstva še v rokah vse knjige in potem položi račun.

Plot okoli velikega planinskega pašnika je močno razdrt. Poprava bo stala najmanj 3000—4000 K. Plače pastirjem bode treba zvišati. Varnostne razmere (lani 1. 1919. in prej že 1. 1918. je bilo pokradenih veliko ovac in tudi velikih goved) je treba urediti, morda za čas nastavitve enega orožnika i. t. d. Ako bodo naši kmetje kazali pravi razum in dobro voljo, in ako nam gre vlada na roko, bomo iz Luž napravili krasen

planinski pašnik. Dobro vodstvo, skrbni, četudi dobro plačani pastirji, umno gnojenje in oskrba planine in seveda gmotna podpora od vlade in razni drugi potrebni pogoji bodo ljudem vzbudili zanimanje in veselje do planine, ki bode gotovo mnogo pripomogla do vsestranskega napredka naše žalibog precej zanemarjene živinoreje. V prvi vrsti se naj goni, kot drugod tudi na Luže, plemenska živina.

Gospodarsko zborovanje v Dobrlivasi je bilo zelo podučno in zanimivo. — Govorniki: kmet Kačnik - Joger iz Škocijana, sinški nadpoštar Ravnihar in župnik Poljanec, so govorili jako stvarno in času primerno. Kmetje sami so se zanimali in posegali v debato. Bil je res pravi parlament podjunskih kmetov.

Na gospodarskem shodu so se enoglasno sprejele resolucije o maksimalnih cenah za živino, o vrnitvi planin živinorejskim zadrugam, o zavarovalnem prispevku zoper nezgode pri mlatilnicah, slamoreznicah in drugih poljedelskih strojih, ter o ustanovitvi kulturnotehničnega zavoda v Ljubljani za osuševanje travnikov. Stavil in utemeljeval je te resolucije župnik Poljanec.

Društvene vesti.

Sveče-Bistrica. V nedeljo, dne 8. febr. smo imeli prvi krat priliko, opazovati svoje šolarje na odru. Marsikdo je neverno zmigaval z rameni, češ, kaj bom hodil šolarje gledat, saj šolarje tako nič ne znajo. Temu se ni čuditi, saj pri prejšnjem šolskem sistemu, ko se je poučevalo v tujem jeziku, še misliti ni bilo, da bi mogli šolarji nastopiti na odru, saj so se še v šoli pred učiteljem obnašali kakor lesene, in čitali so, kakor bi sipal orehe, samo besede, niso pa razumeli njih pomena. Nedeljska prireditve pa je pokazala vpliv narodne šole v pravi luči. Šele tri mesece pouka in že taka izprememba! Ganljiv je bil nastop sedemletne A. Šavnik, ki je, čeravno tako majhna še, vendar korajžno in brez strahu otvorila veselico in pozdravila navzoče. Splošno pozornost je vzbudila dvanajstletna J. Šavnik v vlogi „Deklice“ s svojim nežnim glaskom, ki je segal globoko v srce slehernemu, kar je pričala tišina, ki je zavladala po dvorani ob njenem nastopu. Pohvalno se mora omeniti tudi M. Kuraš pd. Tomaževa na Bistrici, ki je zelo prikupljivo in neprijetno rešila svojo vlogo „lažnjive Milene“. — Opaža se, da šolarji, katerim nemška nasilnost ni imela časa vltiti v nedolžna srca svojega renegatskega strupa, kažejo veliko zanimanje za materin jezik. Otrok, ki je na duši še nepokvarjen, z veseljem zahaja sedaj v šolo, šola mu ni več „mučilnica“, kakor v prejšnjih letih, do učiteljstva kaže več zaupanja in to je dobro znamenje. Ne pomaga nič natočevanje raznih, korumpiranih eksistenc, ki se spodtikajo nad narodno šolo. Ali ti „prijatelji“ ljudstva ne vedo, da ga tirajo v staro „prisilnico“, kjer se mu bodo zopet sistematično ubijale v glavo mrle nemške besede in germanse bojne pesmi. Te vrste ljudi ne žene dobrobit ljudstva, ampak njih zaslepljena pamet kot plod prejšnje nemške šole. Spodtikajo se nad najmanjšim pregreškom našega narodnega učiteljstva. Če pridejo otroci le ene minuto prezgodaj domov, že tulijo, da bo ostala mladina „čisto neumna“. Zraven se pa ne spominjajo na one čase pod Avstrijo, ko so imeli šolarji takoj „Hitzferien“, če je imel g. učitelj seno suho. Vemo tudi, da je W. (baje žid iz Galicije) večkrat pijan obvisel v kakem oknu, kakor mokra miš. Vse to je hujskačem „Fortschritt“, ker je „deutsch“, in zastopnike tega napredka se oni upajo imenovati „domašine“, čeravno so se priklatlji iz vseh krajev sveta in je bil vsak druge vere, samo katoliške ne, a naše narodno učiteljstvo, ki uči našo mladino v domačem jeziku in je naše krvi, pa nazivajo „tujce“. Pač vredni učenci svojih učiteljev! Tako so napredovali, da ne potrebujejo več Nemcev, da bi jih slepili, ampak oni slepijo kar sami sebe. Napredek, da mu ga ni para, še v prejšnji Turčiji ne! K sreči so besede tako robate, da se nič ne primejo. Niš se jih ne bojimo, le na dan ž njimi, da vas bomo bolj spoznali. Sicer pa ste že zapisani vsi v „zlatih bukvah“, ki jih bomo na sodni dan rabili. Naše učiteljstvo naj pa le dela tako naprej, zaupamo mu popolnoma!

Velikovec. Podružnica ženskega društva v Velikovecu je dne 29. 2. popoldne v telovadnici meščanske šole pokazala, da domačinke tudi kaj zmorejo. Uprizorila je igro „Pri gospodu“. S prireditvijo smo bili jako zadovoljni; sodelovale so gospodične Vašnik, Nežka Karner, Marica Hercele, Amalija Taupe in Pogačnik. Tudi pevski zbor čitalnice (moški in mešan) je pokazal lepe zmožnosti. G. Tone Gaspari pa je v šaljivem solospevu zapel in povedal, kako je bilo pred pustom v Velikovecu, Pliberci, Borovljah in Železni Kapli. Ščasoma bomo v Velikovecu pa res imeli če ne stalne, pa vsaj nedeljske predstave. Lepo je deklamirala gđc. Vida Dolinarjeva. Udeležba je bila dobra.

Pribla vas. Igrji, ki ji je priredilo dne 15. febr. pod vodstvom g. šolskega vodja L. Komarja kazaško tamburaško društvo, ste splošno dobro uspeli. Uprizorila se je igra: „Tri sestre“ (dr. Krek) in vojaški igrokraz: „V ječi“. Sodelovali so fantje: Janez Bricman (šaljivi Jaka), Lovro Čapernik, Karol Košutnik, Anton Miklav ter dekleta: Marija Bricman, Franca in Viktorija Čapernik, Marija Košutnik, Urša Miklav in Marija Rutar. Igralci so imeli svoje vloge dobro naučene in so nastopili s potrebnim pogumom. Pevski zbor nam je zapel pesmi: „Rudeči sarafan“ in „Naša zvezda“. Govoril pa je nadpoštar iz Sinčevasi g. Ravnihar, ki je s pomočjo nem-

Mariborska eskomptna banka

Glavni trg št. 37 podružnica Velikovec Glavni trg št. 37

Centrala Maribor.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju; dovoljuje vsakovrstne kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Podružnica izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

Daje pojasnila vsak čas brezplačno. Blagajna je odprta od 1/2 9. do 12. ure in od 15. do 16. ure (3. do 4. ure popoldne).

Podružnica Murska Sobota.

Izvršuje nakazila v tu- in inozemstvo. Kupuje in prodaja devize, valute in vrednostne papirje ter eskomptira trgovske menice; akreditivi na vsa tu- in inozemska mesta.

Upravni svet Mariborske eskomptne banke.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Borovljah.

Delniška glavica in rezervni zaklad:
okroglo K 50,000.000.

Dovoljuje vsakovrstne kredite po
najugodnejših pogojih.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice:

Celje, Gorica, Sarajevo, Split, Trst in
Maribor.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun.

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.

Daje pojasnila vsak čas
brezplačno.

ško-avstrijskega časopisja in raznih dopisov iz Nemške Avstrije spretno dokazal, da v tem nemškem rajnu ne morejo biti ravno take rožnate razmere, kakor jih mislijo videti mnogi posilincevi. Posebnost na priveditvi je bila nespametna in ob enem zlobna pustna šala treh malih otrok, ki so očitno najeti od onih polzev, ki neprestano štulijo črez mejo v obljubljeno deželo, pri tem pa umsko in telesno tako počasi in nerodno marširajo, da vselej zaostajajo za Jugoslavijo, skušali motiti priveditev s tem, da so ravno pod odrom zunaj skednja, v katerem je stal oder in je bilo zbrano občinstvo, zapalili majhen ogenj, ki so ga pa navzoči takoj pogasili in so igralci nato po kratki zbežanosti vseh prisotnih igro nadaljevali, kakor bi se ničesar ne bilo zgodilo. Pa kaj bi bilo, če bi se bila šala na kakršen način koli spremenila v resnico in bi iz ognja bil nastal požar, ki bi bil upepelil pol vasi? Morda so si nekateri želeli jubilej požara leta 1907?

Pokrčje. (Žensko društvo.) 22. februarja je povabila gđe učiteljica ženske ob pol treh v svoj razred. Prav po domače jim je razložila namen ženskega društva. Priglasilo se je 63 članic. Sestavil se je odbor. Za predsednico je bila izvoljena Magdalena Pajer pd. Matvozinja, kmetica z Lečjegore, za podpredsednico Magdalena Miklavc pd. Kajžnica na Dobravi, za tajnico gđe učiteljica, za blagajničarko Fani Trabe pd. Mohejeva z Lečjegore. Kot odbornice so bile izvoljene: Marija Morak, kmetica pd. pri Teljanu v Vanci vasi, Frank Ana, posestnica pd. pri Temelnu v Pubrežah in Kati Morak iz Ličje vasi. — Biti hočemo med seboj prijateljice, pomočnice, saj je naloga vsake ženske, biti angel družine, v kateri biva in trošiti kristalno čisto veselje v človeška srca, zlasti v srca revnih in žalostnih.

Pokrčje. V nedeljo, dne 15. 2., priredilo je tukajšnje šolsko vodstvo v šolskih prostorih šolsko veselico, katere čisti dobiček je namenjen revni šolski mladini. Vsopred je obsegel petje in deklamacije učencev ter igro: „Pri gospodi“. Udeležba je bila povoljna; šolska soba je bila natlačena polna. Na splošno je bilo proizvajanje posameznih točk zadovoljivo; posebno nekatere deklamacije učenek so izzvale pohvalo. Po končanih točkah, ki so jih proizvajali učenci, se je razdelilo usnje med revne učence in pa 38 molitvenikov in 19 knjižic: „Krščanski nauk za prvence.“ Gospica učiteljica Marija Einspielerjeva je nato s toplimi besedami vabila tukajšnje žene in dekleta v žensko organizacijo. Igro so pohvalno proizvajale gđe učiteljica z domačimi dekleti, od katerih so nekatere šele prvič nastopile, toda že ob prvem nastopu so pokazale razumevanje svojih vlog. Opravičeno se torej pričakuje, da se bodo podobne prireditve lahko ponavljale večkrat. Častitemu g. župniku Weišu in pa vsem igralkam izreka šolsko vodstvo iskreno zahvalo v nadi, da nas bodo tudi prihodnjič podpirali pri sličnih prireditvah. — Prireditve je donesla čistih 239 K. Za revne šolarje so nadalje prispevali sledeči: Vodstvo ljudske šole v Cirknici, Kranjsko 788 K, Gospodarska družba v Ljubljani 200 K, Tvrđka Balkan in Ljubljani 100 K, tombola 364 K, neimenovani dobrotnik 250 K, pri domačih občanih se je nabralo 401 K, skupaj 2292 K. — Vsem dobrotnikom izreka šolsko vodstvo tem potom, posebno gđe učiteljici Modic v Cirknici za njeno požrtvovalno delo, najiskrenejšo zahvalo. Živeli!

Zvabek. To se je postavila naša mladina na pustno nedeljo od malčkov, ki komaj poznajo tistega, ki ima piko za glavo, do naših vrlih fantov, ki so se pobijali po ruskih planotah, ter se zgražali nad laško zahrbtnostjo! Krasna prireditve nam ne zgine kmalu iz spomina. „Planšarica“ se je igrala veselo, kakor zna pač le nepokvarjeno slovensko dekle veselo biti. — Deklamacije so bile ljubke; „molitev za slovanski rod“ ginljiva! In dvospev „Rudeči sarafan“ le vzdih: tako lep, zakaj tako kratko? — in naši otroci! — mišni igri „Pepelka“ so nastopali šolarji samozvestno, kakor da bi bil ves svet njihov. In naši čvrsti fantje; v igri „Za letovišče“ prvič na odru in tako neustrašeni. Srce se nam je ob pogledu na nje smejalo. Ubogi „pl. Debeluh“. — Veliko je pripomogla h krasnemu uspehu lepa obleka, delo gospe učiteljice, ki je vodila vso prireditve, za kar ima izreden dar. Lepi uspeh naj ji bo plačilo za obilni trud. Dekleta so vsa navdušena za narodno nošo, ko so jo videla na odru; da bi si jo le kmalu mogle omisliti! A domačo, pristno! Vmes sta nam g. nadučitelj Močnik in g. visokoletec Urbanc tako jasno dokazala „kje smo doma“, da je tudi zadnji omahljavec začel vsaj misliti, ako je slišal proizvajanja! Hvala lepa vsem in kmalu na svidenje!

Darovi.

Koroški dijaki v Kranju. Pomagali so nam z denarnimi podporami: vladni svetnik dr. Žitnik, okr. glavar, Kranj 1000 K, Karl Šavnik, Kranj 200 K, K. Pollak, Ljubljana 100 K, P. Magdič 100 K, Rud. Potočnik 100 K, dijaki Skitek, Huter, Čehner, Tišler, Kuhlring nabrali 327 K, Marijina družba v Sv. Jakobu v Rožu 455 K (po prednici U. Gabruč), otroci iz St. Janža v Rožu 157 K, župnik Trank 100 K, dr. M. Ehrlich, prelat 100 K (II. dar), župnik Nagel 120 K, Otovc, Dolinčice 50 K, župnik Mikula Franc 110 K, župnik Vanti Alojzij 50 K, Katoliško delavsko društvo v Prevaljah 50 K, Neimenovana iz St. Janža v Rožu 50 K, kaplan Kuhler 32 K, kanonik Štih 50 K, kaplan Brandstätter 30 K, posestnik Urank 20 K, kaplan Kovač 10 K, Stanislav Kralj, stražnikov sin Rožek 15 K, župnik Nagel, St. Ij 50 K, dr. Mörtl, dar farmanov iz Hodiš 100 K, Janez Kalan, Ljubljana 50 K, Fr. Smodej, nar. poslanec 300 K, župnik Vintar 100 K, Neimenovan 20 K, administrator Ruprecht 30 K, sodni svetnik Sitar, Rožek 25 K, župnik Ogris 50 K, Mohorjani iz Maribora 660-60 K. Priserena hvala blagim dobrotnikom! — V živilih so poslali: Cvitar iz Sv. Jakoba v Rožu 2 kg svinjske masti, Katnik 1 kg sirovega masla, župnika Bilčova 60 kg fižola, 40 kg rži in graha, župnika Hodiš 57 kg fižola, 45 kg krompirja, 3 1/2 kg svinjskega mesa in slanine, 1 klobaso, trgovce Likosar, Kranj 100 kg krompirja. — Bog plačaj vsem, ki s podporami olajšujejo naš težavni položaj. Spomnite se, prijatelji naše mladine, s podporami!

Listnica uredništva.

Naročnikom! Prihajajo nam pritožbe, zakaj je „Mir“ tako zgiban, da je naslovna stran skrita, češ, ali si morda ne upa pokazati svojega lica. V pojasnilo naj služi sledeče: „Mir“ se zgiba na takozvanem zgibnem stroju (Falzmaschine) in ta je tako urejen, da se „Mir“ z načelno stranjo nazmotraj zgiba. Drugače na tem stroju na noben način ni mogoče. Da bi pa „Mir“ skrival lice, nima prav nobenega vzroka. — **Zvabek:** Vse pride na vrsto. „Mir“ ni dnevnik. Kar pa prinese, je pošteno blago. Dopisujte, prosimo, redno! Pozdravljeni! — **Slov. Plajberk:** Takih dopisov pa „Mir“ ne sprejema; zato je Vaš dopis romal v koš. Po plebiscitu boste imeli dovolj časa za take boje. Pamet je boljši ko zamet. — **Dopisnikom:** Veliko je takih dopisnikov, ki mislijo, da morajo isti dopis poslati „Miru“ in „Korošču“. To, mislimo, ni ljubo ne enemu, ne drugemu, kajti vsak mora biti originalen.

Lastnik in izdajatelj: **Gregor Einspieler**, prošt v Tinjah.

Odgovorni urednik: **Otmir Mihálek**.

Tisk tiskarne Družbe sv. Mohorja v Prevaljah.

Kupuje vseh vrst staro železo po najvišji ceni **Teodor Filipowsky**, trgovina železnine v Prevaljah.

Duhovnik

begunec, penzionist ali deficijent, se išče za branje sv. maš za krajši ali daljši čas. Če zna tudi orgljati, tem bolje. Obrniti se je pismeno ali osebno na **cerkveno predstojništvo v Bilčovsu, p. Bistrica v Rožu.**

Moko za krmo pšenične otrobe

oddaja

Gospodarska družba, podružnica
Sinčavas.

Velika zaloga **brzoparilnikov** razne velikosti in drugih **poljedelskih strojev** po najugodnejših cenah.

Specialist za ženske bolezni in porodništvo

dr. Benjamin Ipavic

mногоletni asistent in operater ljubljanske in dunajske univerzitetne ženske in porodniške klinike (prof. E. Wertheim)

ordinira 11—12, **Maribor**, Gosposka ulica št. 46.

Lov na divje peteline

občinskega lova **Tolstivrh** se za leto 1920. odda. Interesenti naj se oglasiojo pri lovskem društvu za Tolstivrh, kjer se izvejo pogoji ter najemnina.

Išče se

župniška kuharica

ki je že služila v kakem župnišču in se razume na kmetijstvo. Nastop službe takoj. Oglasitev pri upravnistvu „Mira“.

Vino

iz Slovenskih gor, vsakovrstne kakovosti ter različnih letnikov, kakor tudi sortirano, ter **slivovko** in **vinsko žganje**, razpošilja vsako množino v sodih in buteljkah **Avgust Stelcer**, Maribor, Narodni dom.

Zobozdravnik

M. & U. Dr. Zvon. Fanešič

se je nastanil na **Bledu.**

Ordinira od 9—12 in 15—17.

Štev. 6/2 pr.

Razglas.

Vsi dolžniki društev „Schulvereina“ in „Südmarke“ v velikovškem sodnem okraju se opozarjajo, da poravnajo svoje obveznosti edinole pri vrhovnem nadzorstvu in sekvestru „Schulvereina“ in „Südmarke“ g. **Ante Begu na Viču pri Ljubljani**, ozir. pri pravnem zastopniku gosp. **dr. Kandaretu, odvetniku v Velikovecu**, ozir. **Pavlu Koschierju**, nadzorniku in sekvestru „Schulvereina“ in „Südmarke“ za sodni okraj Velikovec.

Vročila v druge roke sploh niso veljavna in bi moral dolžnik v takih slučajih še enkrat poravnati svojo obveznost. Ta opomin velja tudi za šole in občine, ki imajo hipoteke imenovanih društev.

Okrajno glavarstvo Velikovec

dne 27. februarja 1920.

Vodja urada: **M. K a k l.**

Kirurg

dr. Mirko Černič

primarij občne javne bolnice v Mariboru, bivši večletni operater na kirurški vseučiliški kliniki prof. Hoehenegga na Dunaju

ord. 1/2 **3—4** (razun nedelj in praznikov)
Maribor, Magdalenski trg 9/1.

Išče se zanesljiv

kupovalec lesa

za Koroško. Prednost imajo tisti, ki so že v tej stroki delali. Plača letna in provizija. Pojasnila daje **Jožef Vajncerl** v Pliberku.

Proda se

malo obrabljena **blagajna** s tresuro (System Wiese). — Poizve se pri **Hinku Novaku**, Šmihel pri Pliberku.

Primešaj krmi Mastin!

Enkrat na teden primešaj krmi pest praška **Mastin**. Ob pomanjkanju krme, ko se uporabljajo nadomestna sredstva za krmila, pa se primeša dvakrat na teden. Prašek **Mastin** je dietetično sredstvo za vsako živino in je dobil najvišje kolajne na razstavah v Londonu, v Parizu, v Rimu in na Dunaju. Tisoči gospodarjev hvalijo **Mastin**, ko ga enkrat poizkusijo, in ga ponovno rabijo. 5 zav. praška **Mastin** zadostuje za 6 mesecev za enega prašiča ali vola.

Ako se **Mastin** pri Vas v lekarnah in trgovinah ne dobi, potem ga naročite po pošti. 5 zavojev **Mastina** K 20-50 poštne prosto na dom.

Mazilo zoper garje

(naftamazilo) uniči pri ljudeh garje, lišaj, srbečico, kožne bolezni, izpuščaje. Pri živini uniči garje. 1 lonček po pošti K 10-50.

Lekarna Trnkóczy
Ljubljana, Kranjsko, zraven rotovža.